

NOTULEN van de vergadering van stemgerechtigde aangeslotenen, gehouden op zaterdag 16 juni 2018 in De Balie te Amsterdam

Aanwezig namens het bestuur:

De heer F. Rottenberg, voorzitter
De heer C.S.M. Schaepman, vicevoorzitter
De heer M. Verhoef, penningmeester
De heer R. Alberdingk Thijm, secretaris (scheidend)
Mevrouw M. Smits, bestuurslid
De heer A. Roskam, bestuurslid
De heer J. Thijssen, bestuurslid

Afwezig: De heer T. Bruinja, bestuurslid

Aanwezig namens het bureau:

Mevrouw H. Verschuur, directeur Lira
Mevrouw V. van Buitenen, adjunct-directeur Lira
Mevrouw S. Bakker, beleidsmedewerker Lira
De heer T. Al, beleidsmedewerker Lira
Mevrouw T. van Hattem, teamleider Lira
De heer B. Schomaker, medewerker Lira
De heer M. van Dam, medewerker Lira
Mevrouw S. Bemer (notulen)

Agenda

15.30-16.00 uur

Ontvangst voor Lira-aangeslotenen

16.00-17.00 uur

Jaarvergadering van Stichting Lira en het Lira Fonds

Jaarverslag 2017, beleid 2018 en verder

- Toelichting door bestuur en directie.
- Gelegenheid voor de aangeslotenen om vragen te stellen en hun oordeel uit te spreken over het door Lira gevoerde beleid in 2017 en over het door het Lira Fonds gevoerde en te voeren beleid inzake sociale en culturele doelen.

Benoeming en herbenoeming bestuursleden

- Felix Rottenberg voor herbenoeming als bestuursvoorzitter door de vergadering van stemgerechtigde aangeslotenen op niet-bindende voordracht van het bestuur.
- Kees Schaepman voor herbenoeming als bestuurslid op bindende voordracht van de NVJ.
- Jeroen Thijssen voor herbenoeming als bestuurslid op bindende voordracht van de Auteursbond.
- Atte Roskam voor benoeming als bestuurslid op niet-bindende voordracht van de Auteursbond.
- Franky Ribbens voor benoeming als bestuurslid op bindende voordracht van de Auteursbond (voor de zetel van Robert Alberdingk Thijm, die tussentijds aftreedt).
- Zo nodig: stemming over de kandidaten.

Rondvraag en sluiting

17.00-17.30 uur

Culturele en sociale projecten gesteund door het Lira Fonds

Translation Slam georganiseerd door de Vertalersvakschool

Deelnemers: Jorrit Bosma en Pieter van Scherpenberg

Presentator: Daan Doesborgh

17.30-18.30 uur

Borrel

Opening

De jaarlijkse vergadering van stemgerechtigde aangeslotenen van Stichting Lira vindt voor de 32e keer plaats. De voorzitter opent de jaarvergadering om 16:10 uur en heet de aanwezigen van harte welkom. Sinds haar oprichting heeft Lira een formidabele ontwikkeling doorgemaakt. Lira heeft veel te danken gehad aan de pioniers Kees Holierhoek en André Beemsterboer, die samen van Lira een sterke organisatie hebben gemaakt. De vitale belangenbehartiging door Lira is een uitzondering, bezuinigingen en zeer bescheiden subsidieregelingen maakt de positie van onze aangeslotenen altijd weer kwetsbaar. De verzilvering van auteursrechten moet daarom optimaal geregeld zijn. Met meer dan 12.000 aangeslotenen kunnen we druk opvoeren door onze kennis van de wereld van auteursrecht en onderhandelingskracht tegen de grootmachten.

Onze inzet is adequaat inspelen op nieuwe ontwikkelingen. Als het moet, stappen we naar de rechter. Op dit moment zijn we nog steeds in afwachting van het hoger beroep in de kabelzaak. Dit alles vraagt om een sterke organisatie die met haar directe partners Auteursbond en NVJ gezamenlijk optrekt en daarom hebben we hun uitgenodigd elk een gezant af te vaardigen naar onze bestuursvergaderingen. Jan Hilbers, directeur Auteursbond en Thomas Bruning, algemeen secretaris NVJ, wonen sinds mei onze vergadering bij. Daarmee zijn we als Lira bestuur nog beter uitgerust, een breed platform voor strategie en gemeenschappelijke belangenbehartiging voor onze aangeslotenen.

De voorzitter is content dat sinds mei het bureau ook een sterke directie heeft: Hanneke Verschuur, zij vertegenwoordigt ons aan tal van overlegtafels als directeur. Daarnaast is het pure winst dat zij in haar werk wordt bijgestaan door Vera van Buitenen, adjunct-directeur. De voorzitter geeft het woord aan Hanneke Verschuur.

Hanneke Verschuur dankt Felix Rottenberg voor deze warme introducerende woorden. Per 1 mei jl. is zij samen met Vera van Buitenen begonnen als tweekoppig directieteam van Lira, zij zien er naar uit om samen iets te mogen betekenen voor schrijvers, vertalers en journalisten in de komende jaren.

Lira is in het leven geroepen om de incasso, gebaseerd op wettelijke vergoedingen en ook branche afspraken op collectief niveau, zo eerlijk en efficiënt mogelijk te verdelen. Lira neemt voor de operationele activiteiten diensten af in Cedar verband, samen met 5 andere CBO'S, wat weer efficiency voordelen oplevert. Door digitalisering zijn de incassostromen volop in beweging, een nieuw evenwicht is nog niet bereikt. Er is nog veel te doen, daartoe werken wij samen met de Auteursbond en de NVJ maar ook met Vevam, Norma en Pictoright en in internationaal verband met zusterorganisaties binnen koepels als CISAC en SAA.

De afgelopen 30 jaren is Lira's werkterrein gegroeid, het Umfeld is ingewikkeld en om iets te bereiken verhouden we ons niet alleen tot uitgevers, omroepen, producenten, opdrachtgevers, maar ook tot beleidsmakers, ambtenaren, politici. Daarnaast zijn de wettelijke eisen steeds stringenter geworden en groeit Lira mee met de eisen die deze tijd stelt aan goed bestuur, transparantie, kostenbeheersing etc. Met Vera als adjunct-directeur en met bestuursleden die volop in de beroepspraktijk staan en een bestuursvoorzitter die al zijn bestuurlijke en creatieve denkkraft aanwendt voor het belang van de schrijvers, prijst Hanneke Verschuur zich gelukkig.

Vera van Buitenen is de afgelopen zes jaar als juridisch adviseur bij Cedar al dagelijks actief geweest voor Lira. Per 1 mei is zij begonnen in haar functie als adjunct-directeur van Lira, waarin zij de mogelijkheid krijgt om te kunnen blijven bijdragen aan de belangenbehartiging van schrijvers, vertalers en journalisten.

Jaarverslag 2017, beleid 2018 en verder

- Toelichting door het bestuur.
- Gelegenheid voor de aangeslotenen om vragen te stellen en hun oordeel uit te spreken over het door Lira gevoerde en te voeren beleid en over het door het Lira Fonds gevoerde en te voeren beleid inzake sociale en culturele doelen.

Vera van Buitenen licht toe dat er door de digitalisering nieuwe manieren ontstaan waarop de werken van schrijvers gebruikt worden. Met het oog daarop en in verband met de Europese toezichtsrichtlijn, zal binnenkort een nieuw aansluitingscontract geïntroduceerd worden. Dit nieuwe aansluitingscontract is in nauw overleg met de Auteursbond en de NVJ tot stand gekomen. In het huidige aansluitingscontract zijn de digitale rechten die aan Lira worden overgedragen veelal generiek omschreven. In het nieuwe aansluitingscontract wordt daarentegen specifiek per exploitatievorm beschreven welk mandaat aan Lira wordt gegeven. Het nieuwe aansluitingscontract dient nog te worden goedgekeurd door het College van Toezicht. In de loop van het jaar verwachten we nader te kunnen informeren.

Vera van Buitenen informeert de aangeslotenen voorts over het Belgisch leenrecht. Er zijn afspraken gemaakt over de Belgische leenrechtuitkering voor Nederlandse auteurs. Lira en het Belgische Reprobel hebben in mei van dit jaar een overeenkomst getekend. Daarin zijn de afspraken vastgelegd over het aandeel in de Vlaamse leenrechtincasso dat bestemd is voor Nederlandse auteurs over de jaren 2006-2015. Over 2016 en volgende jaren moeten nog afspraken worden gemaakt. Vlaamse bibliotheken betalen nu jaarlijks een gefixeerde vergoeding, gebaseerd op de omvang van de collectie en hun totaal aantal uitleningen dat jaar. Er zijn echter geen titelspecifieke collectie- en/of uitleengegevens beschikbaar. Zolang deze gegevens niet beschikbaar zijn, wordt de leenrechtvergoeding aan individuele rechthebbenden geschat op basis van wel beschikbare gegevens.

Voor de verdeling onder Nederlandse auteurs van de nu te ontvangen Belgische leenrechtvergoeding, zal Lira voorlopig aansluiten bij de verdeelsystematiek voor de Nederlandse leenrechtvergoeding. Lira doet haar best om de Belgische leenrechtvergoeding nog dit jaar aan rechthebbende auteurs te kunnen uitkeren.

Robert Alberdingk Thijm licht de audiovisuele zaken toe. We zijn al jaren bezig met de kabel rechtszaak die over het verleden gaat. Sinds 2015 zijn de kabelrechten en de omroeprechten wettelijk verankerd als vergoedingsaanspraken die Lira wettelijk mag incasseren. Over de jaren oktober 2012-2014 voeren we nu al veel langer een rechtszaak, het arrest laat lang op zich wachten en is na herhaaldelijk schuiven nu vastgesteld op 31 juli. Lira heeft intussen voorlopige uitkeringen gedaan over de jaren waarin de incasso nog uitblijft, vanuit vrijgevallen gereserveerde kabelgelden, waarmee in ieder geval de ergste nood bij onze scenarioschrijvers is golenigd. Zij hebben hard gevochten voor hun aanspraken.

Er staat binnenkort ook nog een andere repartitie op stapel: catch-up ofwel uitzending gemist. De nieuwe wettelijke vergoedingsaanspraak die we hebben gekregen op audiovisueel gebied voor uitzendingen en kabel doorgifte betekent ook dat we in Nederland voor tv uitzendingen collectief incasseren en repareren. Dat betekent dat we de wederkerigheidsafspraken met onze zusters opnieuw moeten bezien. Daarnaast heeft Lira een convenant gesloten met kabelaars, omroepen en producenten over het doorgeven van max. 40 Rodap zenders, er moet nog altijd betaald worden voor alle zenders die er buiten vallen.

Hanneke Verschuur vertelt over het digitale leenrecht (e-lending). De incasso van de papieren boeken daalt als sinds 2010. vanwege meerdere ontwikkelingen: vrijwilligersbibliotheken, commerciële initiatieven en vooral ook een verschuiving van collecties van openbare naar schoolbibliotheken. Die laatste zijn vrijgesteld van betaling van leenrecht. Ook e-lending heeft invloed. Daarover zijn nu, volgend op een arrest van de Europese rechter, gesprekken met alle stakeholders gestart. Voor makers wordt er een collectieve oplossing gezocht waarbij de vergoeding voor schrijvers via Lira kan lopen, zoals ook aangekondigd aan de Kamer door de Minister in een brief van eind vorig jaar. Dat lost het probleem op dat naar voren kwam uit onderzoek dat Lira en de Auteursbond vorig jaar hebben laten uitvoeren en waaruit bleek dat voor veel schrijvers en vertalers e-lending vooralsnog niet heeft geleid tot vergoedingen.

Het systeem waar we nu naar kijken, samen met de uitgevers, visuele makers, beleidsmakers, ambtenaren, KB en VOB, is bedoeld om het op een generiek collectief niveau de makersvergoedingen te regelen vanaf 1 januari 2019.

Rien Verhoef komt terug op de kabeluitkeringen en licht toe dat de door Lira geïncasseerde bedragen altijd over relaties dienen te worden verdeeld. Deze relaties bevinden zich in gradaties van onvindbaarheid. Het lukt soms niet om deze relaties binnen enkele jaren te vinden, die gelden worden dan verdeeld over diegenen die in die betreffende periode recht hadden. Na de rampjaren 2013 en 2014 en het lichte herstel in 2015 inde Lira in 2016 een recordbedrag, deels dankzij nieuwe incasso, maar vooral door een aantal inhaalslagen. Deze inhaalslagen werkten ook nog door in 2017, zodat de incasso opnieuw enigszins geflatteerd is. Maar bijvoorbeeld wel structureel is de gestegen incasso dankzij nieuwe afspraken over het Reprerecht.

Met een repartitie van bijna 21,5 miljoen euro mogen we over het afgelopen jaar tevreden zijn. Effect van de recordincasso in 2016 en het voortgezette herstel in 2017 is de sterk gestegen instroom in Lira Fonds. In de voorgaande jaren heeft het Lira Fonds sterk op de uitkeringen uit SoCu-gelden moeten bezuinigen en de gevolgen daarvan werken door – bij een herstel kunnen niet alle draden meteen weer worden opgevat. En omdat steunverlening met terugwerkende kracht nu eenmaal niet mogelijk is en de SoCu-heffing geen doel, maar een middel is, hebben we besloten de inhouding in 2018 eenmalig van 10 naar 5% te verlagen. Een stuwmeer is om verschillende redenen niet wenselijk.

Wat de vooruitzichten voor dit jaar aangaat: we verwachten dat de incasso minstens zal aansluiten bij de prognose, waarmee we ook in 2018 een positief exploitatiesaldo tegemoet mogen zien. In dit opzicht is de bedrijfsvoering van Lira immers eenvoudig: elke uitgekeerde euro levert via de administratie-inhouding dekking voor de bedrijfsvoering op. Meer uitkeringen brengen weliswaar ook meer werk en dus meer kosten met zich mee, maar gezien onze structurele kosten geldt in het algemeen: hoe meer we uitkeren, hoe gezonder onze exploitatie.

Tot slot een opmerking over Lira's gewijzigde bestuursstructuur die halverwege dit jaar is ingegaan. Lira heeft haar tweekoppige directie nu in eigen dienst en dat is per definitie kostbaarder dan de vergelijkbare dienst die werd betrokken van het grootschaliger Cedar. Maar de nieuwe inrichting zal naar verwachting ook wel besparingen opleveren, al was het maar omdat een bestuur dat meer op afstand opereert, ook minder kost, direct en indirect.

De voorzitter bedankt Rien Verhoef en vraagt of de aangeslotenen zich met het gevoerde en te voeren beleid kunnen verenigen. Het gevoerde en te voeren beleid van Lira en van Lira Fonds wordt unaniem goedgekeurd door de aangeslotenen.

Benoeming en herbenoeming bestuursleden

Felix Rottenberg voor herbenoeming als bestuursvoorzitter door de vergadering van stemgerechtigde aangeslotenen op niet-bindende voordracht van het bestuur.

De voorzitter meldt dat hij op een niet-bindende voordracht van het bestuur voor een herbenoeming als voorzitter is voorgedragen. Er zijn geen tegenkandidaten gesteld. De vergadering gaat bij acclamatie akkoord en Felix Rottenberg wordt voor een periode van drie jaar herbenoemd.

Kees Schaepman voor herbenoeming als bestuurslid op bindende voordracht van de NVJ.

De voorzitter meldt dat Stichting Lira een bindende voordracht heeft ontvangen van de NVJ voor de herbenoeming van Kees Schaepman. Er zijn geen tegenkandidaten gesteld. De vergadering gaat bij acclamatie akkoord en Kees Schaepman wordt voor een periode van drie jaar herbenoemd.

Jeroen Thijssen voor herbenoeming als bestuurslid op bindende voordracht van de Auteursbond.

De voorzitter meldt dat Stichting Lira een bindende voordracht heeft ontvangen van de Auteursbond voor de herbenoeming van Jeroen Thijssen. Er zijn geen tegenkandidaten gesteld. De vergadering gaat bij acclamatie akkoord en Jeroen Thijssen wordt voor een periode van drie jaar herbenoemd.

Atte Roskam voor herbenoeming als bestuurslid op niet-bindende voordracht van de Auteursbond.

De voorzitter meldt dat Stichting Lira een niet-bindende voordracht heeft ontvangen van de Auteursbond voor de herbenoeming van Atte Roskam. Er zijn geen tegenkandidaten gesteld. De vergadering gaat bij acclamatie akkoord en Atte Roskam wordt voor een periode van drie jaar herbenoemd.

Franky Ribbens voor benoeming als bestuurslid op bindende voordracht van de Auteursbond (voor de zetel van Robert Alberdingk Thijm, die tussentijds aftreedt).

Robert Alberdingk Thijm is tussentijds afgetreden en wordt opgevolgd door Franky Ribbens, op bindende voordracht van de Auteursbond. Er zijn geen tegenkandidaten gesteld. De vergadering gaat bij acclamatie akkoord en Franky Ribbens wordt benoemd. Hij neemt de plaats van Robert Alberdingk Thijm in op het rooster van aftreden.

We nemen afscheid van Robert Alberdingk Thijm als zeer bekwaam bestuurslid. De voorzitter bedankt Robert Alberdingk Thijm voor zijn inzet 13 jaar lang en overhandigt hem de Lira-speld.

Manon Smits meldt dat Lira grote waarde hecht aan collectieve bestedingen. De doelstelling van Stichting Lira Fonds is om de positie van schrijvers te verbeteren, en met schrijvers bedoelen we ook dichters, journalisten, vertalers en bewerkers. Vanuit Lira Fonds worden sociale, culturele en ook educatieve doelen gesteund. In 2017 is er in totaal een kleine 1,4 miljoen euro toegekend vanuit Lira Fonds.

Aan de culturele kant worden vooral schrijfoopdrachten en voordrachten gesteund – waarbij de aanvragen zorgvuldig worden beoordeeld door de adviescommissie. Daarnaast steunt Lira Fonds ook literaire festivals, poëziefestivals en prijzen. Aan de sociale kant steunt Lira Fonds de beroepsorganisaties en bonden, zoals de Auteursbond en de NVJ, maar ook het Contractenbureau en de Stichting Rechtshulp Auteurs. De infrastructuur en voorzieningen die wij hier in Nederland hebben zijn belangrijk voor de hele beroepsgroep. Lira Fonds heeft bijvoorbeeld ook ondersteuning geboden aan de campagne van de Auteursbond tegen het illegaal downloaden van e-books met een filmpje dat tijdens de vergadering wordt getoond.

Aan de educatieve kant, ten slotte, steunde Lira Fonds in 2017 de Paul van Vlietacademie, en bijvoorbeeld ook de Vertalersvakschool, waar aspirant-literair vertalers worden voorbereid op de praktijk van het literair vertalen door docenten die zelf zonder uitzondering zeer ervaren vertalers zijn.

Zo nodig: stemming over de kandidaten.

Van dit agendapunt wordt geen gebruik gemaakt.

Rondvraag en sluiting

De voorzitter dankt de aangeslotenen voor hun aanwezigheid en sluit de vergadering om 16:50 uur.

Culturele en sociale projecten gesteund door het Lira Fonds

Translation Slam georganiseerd door de Vertalersvakschool

Twee studenten van de Vertalersvakschool houden een vertaal-slam, waarmee ze een klein inkijkje geven in de vele keuzes die je als vertaler moet maken. De slam volgt aansluitend op de vergadering en wordt gepresenteerd door Daan Doesborgh.